TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2005. gada 30. jūnijā *

Lieta C-295/03 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2003. gada 2. jūlijā iesniedza

Alessandrini Srl., Trevizo (Itālija),

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc., Breša (Itālija),

Arpigi SpA., Paduja (Itālija),

Bestfruit Srl., Milāna (Itālija),

* Tiesvedības valoda — itāļu.

Co-Frutta SpA., Paduja,

Co-Frutta Soc. coop. arl., Paduja,

Dal Bello Sife Srl., Paduja,

Frigofrutta Srl., Palermo (Itālija),

Garletti Snc., Bergāmo (Itālija),

London Fruit Ltd., Londona (Apvienotā Karaliste),

ko pārstāv V. Viskardini Donā [*W. Viscardini Donà*] un Dž. Donā [*G. Donà*], *avvocati*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzējas,

otrs lietas dalībnieks —

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. Katabriga [*C. Cattabriga*] un L. Vizadžo [*L. Visaggio*], pārstāvji, kam palīdz A. dal Ferro [*A. Dal Ferro*], *avvocato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*], R. Šintgens [*R. Schintgen*] (referents), Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Klučka [*J. Klučka*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 24. februārī,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 12. aprīlī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā apelācijas sūdzībā *Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc* un *London Fruit Ltd* lūdz Tiesu atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-93/00 un T-46/01 *Alessandrini* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1635. lpp., turpmāk tekstā — "apstrīdētais spriedums"), kurā tā noraidīja prasītāju prasību atcelt, pirmkārt, Eiropas Kopienu Komisijas 2000. gada 26. janvāra vēstuli Nr. 02418, kā arī piespriest to zaudējumu atlīdzību, kas tām radušies šās vēstules rezultātā (lieta T-93/00), un, otrkārt, Komisijas 2000. gada 8. decembra vēstuli Nr. AGR 030905, kā arī piespriest to zaudējumu atlīdzību, kas tām radušies šās vēstules rezultātā (lieta T-46/01).

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EEK) Nr. 404/93

2 Padomes 1993. gada 13. februāra Regulas (EEK) Nr. 404/93 par banānu tirgus kopīgo organizāciju (OV L 47, 1. lpp.) IV nodaļā, sākot ar 1993. gada 1. jūliju, kopējais tirdzniecības režīms ar trešām valstīm ir nomainīts pret dažādu valstu režīmiem. Tika noteikts iedalījums "Kopienas banānos", kas ievākti Kopienā, un "trešo valstu banānos", kas nāk no trešām valstīm, kas nav Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstis

(turpmāk tekstā — "ĀKK valstis"), "tradicionālajos ĀKK banānos" un "netradicionālajos ĀKK banānos". Tradicionālie ĀKK banāni un netradicionālie ĀKK banāni (turpmāk tekstā — "ĀKK banāni") atbilst banānu apjomam, ko eksportēja ĀKK valstis, kas attiecīgi nepārsniedza vai pārsniedza apjomu, ko tradicionāli eksportēja katra no šīm valstīm, kas noteiktas minētās regulas pielikumā.

3 Atbilstoši Regulas Nr. 404/93 17. panta pirmajai daļai uz jebkuru banānu importu Kopienā attiecas prasība uzrādīt importa licenci. Šo licenci izsniedz dalībvalstis pēc jebkuras ieinteresētās personas pieprasījuma neatkarīgi no tās reģistrācijas vietas Kopienā, neskarot īpašās tiesību normas, kas izstrādātas 18. un 19. panta piemērošanai.

4 Minētās regulas 18. panta 1. punkts paredz tarifu kvotas atvēršanu divu miljonu tonnu (tīrsvars) gadā apmērā trešo valstu banānu un netradicionālo ĀKK banānu importam. Šīs tarifu kvotas ietvaros uz trešo valstu banānu importu attiecas nodoklis — ECU 100 par tonnu, bet uz netradicionālo ĀKK banānu importu — nulles nodokļa likme. Tā paša panta 2. punkts paredz, ka netradicionālo ĀKK banānu importam un trešo valstu banānu importam, kas tiek veikts ārpus šīs kvotas, tiek uzlikts nodoklis — attiecīgi ECU 750 un ECU 850 par tonnu.

5 Tās pašas regulas 19. panta 1. punkts nosaka tarifu kvotu iedalījumu, atverot kvotas: 66,5 % uzņēmēju kategorijai, kas laida tirgū trešo valstu un/vai netradicionālos ĀKK banānus (A kategorija), 30 % — uzņēmēju kategorijai, kas laida tirgū Kopienas

un/vai tradicionālos ĀKK banānus (B kategorija) un 3,5 % — Kopienā reģistrētu uzņēmēju kategorijai, kas uzsāka citu, nevis Kopienas un/vai tradicionālo ĀKK banānu laišanu tirgū pēc 1992. gada (C kategorija).

6 Regulas Nr. 404/93 19. panta 2. punkta pirmajā teikumā noteikts:

"Balstoties uz atsevišķu aprēķinu katrai [A un B] operatoru [uzņēmēju] kategorijai, katrs operators [uzņēmējs] iegūst importa licenci, balstoties uz vidējo banānu daudzumu, ko viņš ir pārdevis pēdējo trīs gadu laikā, par kuriem ir pieejami rādītāji."

Regula (EEK) Nr. 1442/93

7 1993. gada 10. jūnijā Komisija pieņēma Regulu (EEK) Nr. 1442/93 par banānu importēšanas Kopienā režīma piemērošanas noteikumiem (OV L 142, 6. lpp., turpmāk tekstā — "1993. gada režīms"). Šis režīms bija spēkā līdz 1998. gada 31. decembrim.

8 Atbilstoši Regulas Nr. 1442/93 5. panta 1. punkta pirmās daļas noteikumiem katru gadu kompetentajām dalībvalstu iestādēm ir jānosaka katram reģistrētajam A un B kategorijas uzņēmējam vidējais daudzums, kāds tika pārdots trīs gadu laikā pirms

tā gada, kas sekoja kvotas atvēršanas gadam, kur kvota tika sadalīta pēc uzņēmēja veikto funkciju būtības atbilstoši tās pašas regulas 3. panta 1. punktam. Šis vidējais rādītājs tiek saukts par "references daudzumu".

9 14. panta 2. punkts Regulā Nr. 1442/93, kurā ar Komisijas 1994. gada 10. oktobra Regulu (EK) Nr. 2444/94 (OV L 261, 3. lpp.) tika izdarīti grozījumi, paredz:

"Importa licences pieteikums ir jāiesniedz jebkuras dalībvalsts kompetentajai iestādei pirmo septiņu dienu laikā no tā ceturkšņa pēdējā mēneša, kas bija pirms tā ceturkšņa, par kuru šī licence tiek izsniegta."

Regula (EK) Nr. 1637/98

10 Padomes 1998. gada 20. jūlija Regula (EK) Nr. 1637/98, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 404/93 (OV L 210, 28. lpp.), sākot ar 1999. gada 1. janvāri, ir ieviesusi būtiskus grozījumus banānu tirgus kopīgajā organizācijā. Šie grozījumi attiecas tostarp uz Regulas Nr. 404/93 IV nodaļas ar nosaukumu "Tirdzniecība ar trešām valstīm" 16.–20. pantu.

11 Regulas Nr. 404/93, kas grozīta ar Regulu Nr. 1637/98 (turpmāk tekstā — "Regula Nr. 404/93"), 18. panta 1. punkts paredz katru gadu atvērt tarifu kvotas 2,2 miljonu

tonnu apmērā (tīrsvars) trešo valstu banānu importam un netradicionālo ĀKK banānu importam. Tarifu kvotas ietvaros uz trešo valstu banānu importu attiecas nodoklis — ECU 75 par tonnu, bet uz netradicionālo ĀKK banānu importu — nulles nodokļu likme.

12 Regulas Nr. 404/93 18. panta 2. punkts paredz, ka katru gadu tiek atvērta papildu tarifu kvota 353 000 tonnu apmērā (tīrsvars) trešo valstu un netradicionālo ĀKK banānu importam. Uz trešo valstu banānu importu šīs tarifu kvotas ietvaros attiecas nodoklis ECU 75 par tonnu, bet uz netradicionālo ĀKK banānu importu — nulles nodokļu likme.

13 Atbilstoši Regulas Nr. 404/93 19. panta 1. punkta pirmās daļas noteikumiem:

"Tarifu kvotas, kas norādītas 18. panta 1. un 2. punktā, un tradicionālo ĀKK banānu importu pārvalda saskaņā ar metodi, kas pamatota uz ierastām tirdzniecības plūsmām ("tradicionālie/netradicionālie")."

14 Saskaņā ar Regulas Nr. 404/93 20. panta d) un e) punktu Komisija atbilstoši Banānu tirgus vadības komitejas procedūrai, kas ir paredzēta šās regulas 27. pantā, ir tiesīga pieņemt noteikumus par tarifu kvotām, kuras paredzētas šās regulas 18. pantā, šiem noteikumiem ietverot tostarp "konkrētus noteikumus, kas vajadzīgi, lai sekmētu

pārcelšanos [pāreju] no importa kārtības [režīma], kas ir piemērojama, sākot ar 1993. gada 1. jūliju, uz kārtību [režīmu], kas ieviesta [Regulas Nr. 404/93] IV nodaļā", un "pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu saistību ievērošanu atbilstoši līgumiem, ko Kopiena noslēgusi saskaņā ar [EKL 300. pantu]."

Regula (EK) Nr. 2362/98

15 1998. gada 28. oktobrī Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 2362/98, ar ko groza sīki izstrādātus noteikumus Regulas Nr. 404/93 piemērošanai attiecībā uz banānu importēšanas kārtību [importa režīmu] Kopienā (OV L 293, 32. lpp.). Atbilstoši Regulas Nr. 2362/98 31. pantam, sākot ar 1999. gada 1. janvāri, tiek atcelta Regula Nr. 1442/93. Jaunās tiesību normas par importa licenču izsniegšanas kontroli tarifu kvotu ietvaros ir iekļautas Regulas Nr. 2362/98 I, II un IV nodaļā (turpmāk tekstā — "1999. gada režīms").

16 Ir jāatzīmē šādas 1999. gada režīma un 1993. gada režīma atšķirības:

— 1999. gada režīms vairs neietver iedalījumu pēc uzņēmēju veiktajām funkcijām;

— tas ņem vērā importēto banānu daudzumu;

— tas palielina tarifu kvotas un jaunajiem uzņēmējiem piešķiramo daļu;

— piemērojot 1999. gada režīmu, importa licenču izsniegšana tiek veikta bez atsauces uz banānu izcelsmes valsti (ĀKK valstis vai trešās valstis).

17 Regulas Nr. 2362/98 2. pants tostarp paredz, ka tarifu kvotas, kas paredzētas Regulas Nr. 404/93 18. panta 1. un 2. punktā, un netradicionālie ĀKK banāni, kas paredzēti 16. pantā, tiek atvērtas šādā apmērā:

— 92 % tradicionāliem uzņēmējiem, kas ir definēti Regulas Nr. 2362/98 3. pantā;

— 8 % jauniem uzņēmējiem, kas ir definēti tās 7. pantā.

18 Regulas Nr. 2362/98 4. panta 1. punkts norāda, ka katrs tradicionālais uzņēmējs, kas ir reģistrēts dalībvalstī, katru gadu par katru no šās regulas I pielikumā minētajām

izcelsmes vietām saņem vienotu references daudzumu, kas tiek noteikts, balstoties uz banānu daudzumu, ko tas ir importējis atskaites periodā. Atbilstoši tā paša panta 2. punktam 1999. gadā veiktā importa atskaites periods ir 1994.–1996. gads.

19 Regulas Nr. 2362/98 6. panta 1. punkts paredz, ka "katru gadu ne vēlāk kā 30. septembrī nepieciešamo kontroles un pārbaudes pasākumu beigās kompetentās iestādes atbilstoši šās regulas 3., 4. un 5. pantam nosaka katram tradicionālajam uzņēmējam vienotu pagaidu references daudzumu, vadoties no banānu vidējā daudzuma, kas atskaites perioda laikā tika importēts no I pielikumā minētajām izcelsmes valstīm". Atskaites daudzums tiek noteikts atbilstoši trīs gadu vidējam rādītājam, pat ja uzņēmējs nav veicis importu noteiktajā atskaites perioda daļā. Saskaņā ar šā 6. panta 2. punkta pirmo teikumu kompetentās iestādes katru gadu nosūta Komisijai tajās reģistrēto tradicionālo uzņēmēju sarakstu, kā arī to pagaidu references daudzumu.

20 Importa licenču izsniegšanas noteikumus nosaka Regulas Nr. 2362/98 14.–22. pants.

21 Šās regulas 14. panta 1. punkts paredz, ka "pirmajiem trim gada ceturkšņiem references daudzums, kas izteikts nemainīgos procentos no daudzuma, kas ir pieejams katrai I pielikumā minētajai izcelsmes vietai, var tikt noteikts importa licenču izsniegšanai".

22 Saskaņā ar minētās regulas 15. panta 1. punktu "importa licenču pieteikumi par katru ceturksni tiek iesniegti kompetentajām iestādēm tajā dalībvalstī, kurā operators [uzņēmējs] ir reģistrēts, tā mēneša pirmo septiņu dienu laikā, kas ir pirms ceturkšņa, par kuru ir izsniedzama licence".

23 Iepriekšminētās regulas 17. pants paredz, ka, "ja ceturksnim un vienai vai vairākām I pielikumā minētajām izcelsmes valstīm daudzums, kas ir licences pieteikuma priekšmets, būtiski pārsniedz references daudzumu, kas vajadzības gadījumā noteikts, piemērojot 14. pantu, vai pārsniedz pieejamo daudzumu, pieteikumam ir piemērojams samazinājuma procents".

24 Regulas Nr. 2362/98 18. pants nosaka:

"1. Ja, piemērojot 17. pantu, ir noteikts samazinājuma procents vienai vai vairākām dotajām izcelsmes vietām, operators [uzņēmējs], kas iesniedzis importa licences pieteikumu par attiecīgo/-ām izcelsmes vietu/-ām, tostarp var:

a) atteikties no licences izmantošanas, nosūtot paziņojumu par licenču izsniegšanu kompetentajai iestādei desmit darba dienu laikā, sākot ar datumu, kad tika publicēta regula, kurā noteikts samazinājuma procents, nekavējoties atbrīvojot garantiju par attiecīgo licenci, vai

b) iesniegt vienu vai vairākus jaunus pieteikumus licencēm par izcelsmes vietām, par kuru pieejamo daudzumu Komisija publicēja informāciju, līdz pat daudzumam, kas ir vienāds vai mazāks par pieteikumā norādīto daudzumu, bet uz ko neattiecas sākotnēji izsniegtā licence. Šāds pieteikums ir iesniedzams termiņā, kas norādīts a) punktā, un ir pakļaujams visiem nosacījumiem, kas piemērojami licences pieteikuma iesniegšanai.

2. Komisija nekavējoties nosaka daudzumu, kuram licences var tikt izsniegtas attiecībā uz vienu vai vairākām attiecīgajām izcelsmes vietām."

25 Minētās regulas 19. panta 1. punkta pirmā daļa tostarp precizē, ka "kompetentās iestādes izsniedz importa licences nākamajam ceturksnim ne vēlāk kā katra ceturkšņa pēdējā mēneša 23. datumā".

26 Šās pašas regulas 20. panta 1. punkts nosaka:

"Neizmantotais daudzums, uz kuru attiecas licence, ir atkārtoti piešķirams tam pašam uzņēmējam — vai nu licences īpašniekam vai tās pārņēmējam — pēc tā lūguma par nākamo ceturksni, tomēr aizvien tajā gadā, kad tika izsniegta sākotnējā licence. Garantija paliek piešķirta proporcionāli neizmantotajam daudzumam."

27 Regulas Nr. 2362/98 V nodaļā tika ietvertas noteiktas pārejas tiesību normas 1999. gadam. Saskaņā ar šās regulas 28. panta 1. punktu uzņēmējiem ir jāiesniedz reģistrācijas pieteikumi 1999. gadam vēlākais 1998. gada 13. novembrī. Šajos pieteikumos tradicionālajiem uzņēmējiem ir jāietver tostarp dati par faktiski importēto banānu daudzumu par katru gadu 1994.–1996. gada atskaites periodā visu licenču un licenču izrakstu, kas tika izmantoti šim importam, sēriju numuri, kā arī atsauces uz visiem attaisnojuma dokumentiem, kas pierāda nodokļu nomaksu.

28 Regulas Nr. 2362/98 I pielikumā ir noteikta Regulas Nr. 404/93 18. panta 1. un 2. punktā norādīto tarifu kvotu sadale, kā arī tradicionālo ĀKK daudzums (857 000 tonnas).

Regula (EK) Nr. 250/2000

29 Komisijas 2000. gada 1. februāra Regulas (EK) Nr. 250/2000 par banānu tarifu kvotu ietvaros, un tradicionālo ĀKK banānu importu, un ar ko nosaka references daudzumu 2000. gada otrajam ceturksnim (OV L 26, 6. lpp.), mērķis, kā tas arī izriet no tās preambulas pirmā apsvēruma un 1. panta, ir "nodrošināt nepārtrauktu piegādi

Kopienas tirgū un pastāvīgu tirdzniecību", banānu importa režīma Kopienā reformācijas laikā, piemērojot Regulas Nr. 2362/98 tiesību normas, it īpaši tās, kas attiecas uz atbilstoši šās regulas 5. pantam 1999. gadā reģistrētajiem tradicionālajiem uzņēmējiem.

Regula (EK) Nr. 216/2001

30 2001. gada 29. janvārī Eiropas Savienības Padome ir pieņēmusi Regulu (EK) Nr. 216/2001, ar ko groza Regulu Nr. 404/93 (OV L 31, 2. lpp.). Regulas (EK) Nr. 216/2001 1. panta 1. punkts groza Regulas Nr. 404/93 16.–20. pantu.

31 Regulas Nr. 404/93 IV nodaļas piemērošanas noteikumi, kas tādējādi tika grozīti, tika noteikti Komisijas 2001. gada 7. maija Regulā (EK) Nr. 896/2001, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Regulas (EEK) Nr. 404/93 piemērošanai attiecībā uz banānu importēšanas kārtību Kopienā (OV L 126, 6. lpp.). Tie atbilstoši Regulas Nr. 896/2001 32. panta otrajai daļai ir piemērojami, sākot ar 2001. gada 1. jūliju.

Prāvu rašanās fakti

32 Apstrīdētajā spriedumā prāvu rašanās fakti tika apkopoti šādi:

"29 Prasītājas ir Latīņamerikas izcelsmes banānu importētājas. Pēc tam, kad tās reģistrējās kā tradicionālie uzņēmēji kompetentajās valsts iestādēs (Itālijā un,

attiecībā uz *London Fruit Ltd*, — Apvienotajā Karalistē), šīs iestādes piešķīra tām individuālo pagaidu references daudzumu 1999. gadam. Tās varēja arī saņemt importa licenci arī trešo valstu banāniem par 1999. gada pirmajiem trim ceturkšņiem.

30 Prāvas rašanās fakti lietā T-93/00 attiecas uz 1999. gada ceturto ceturksni. Šim ceturksnim prasītājas iesniedza kompetentajām valsts iestādēm importa licenču pieteikumus par tām individuāli piešķirtā pagaidu references daudzuma atlikumu. To pieteikumi tika apstiprināti trešo valstu banānu importa pieejamā daudzuma robežās, kas tika publicētas pielikumā Komisijas 1999. gada 20. augusta Regulai (EK) Nr. 1824/1999, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1623/1999 par banānu importa Kopienā daudzuma noteikšanu 1999. gada ceturtajā ceturksnim tarifu kvotu ietvaros un tradicionālo ĀKK banānu daudzuma noteikšanu (OV L 221, 6. lpp.).

31 Par šo pieteikumu daļu, kas netika apstiprināta, prasītājām vēl bija iespēja atkārtoti iesniegt importa licenču pieteikumus par 308 978,252 tonnu tradicionālo ĀKK banānu daudzumu, ko nosaka Komisijas 1999. gada 17. septembra Regula (EK) Nr. 1998/1999 par importa licenču izsniegšanu banāniem tarifu kvotu ietvaros un tradicionālajiem ĀKK banāniem par 1999. gada ceturto ceturksni un uz jaunu pieteikumu pamata (OV L 247, 10. lpp.). Tādējādi tās iesniedza pieteikumu ĀKK banānu importa licencēm par atlikušo daudzumu, kas atbilstoši Regulas Nr. 2362/98 18. panta 1. punktam bija to rīcībā. Attiecīgā references daudzuma atlikušajam daudzumam importa licence tika piešķirta šādi:

Alessandrini Srl	2 050 kg;
Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	1 859 kg;

Arpigi SpA	757 kg;
Bestfruit Srl	2 637 kg;
Co-Frutta SpA	209 392 kg;
Co-Frutta Soc. coop. Arl	30 207 kg;
Dal Bello Sife Srl	1 533 kg;
Frigofrutta Srl	2 990 kg;
Garletti Snc	4 419 kg;
London Fruit Ltd	286 004 kg.

32 1999. gada 13. oktobrī kompetentās valsts iestādes izsniedza prasītājām importa licences ĀKK banāniem par visu pieprasīto daudzumu.

33 Neskatoties uz atkārtotiem mēģinājumiem, prasītājas nav varējušas saņemt ĀKK banānu piegādi.

34 Šās situācijas dēļ prasītājas, atsaucoties uz EKL 232. pantu, 1999. gada 18. novembrī aicināja Komisiju:

— veikt vajadzīgos pasākumus, lai licences, kas izsniegtas par ceturto ceturksni importam no ĀKK valstīm, prasītājas varētu izmantot banānu importam no Latīņamerikas vai citām trešajām valstīm;

— jebkurā gadījumā atbrīvot garantijas attiecībā uz šīm licencēm tādēļ, ka licenču saņēmējas nav vainīgas pie tā, ka tās netiek izmantotas.

35 Nesaņemot atbildi uz šo pieteikumu, prasītājas 1999. gada 22. decembrī, nosūtot vēstuli pa faksu, vērsa Komisijas uzmanību uz to, ka attiecīgo licenču derīguma termiņš beigsies 2000. gada 7. janvārī, un aicināja to pieņemt nostāju par to pieteikumiem.

36 2000. gada 26. janvāra vēstulē Nr. 02418 [..], kas tika adresēta prasītāju pārstāvjiem, Komisija atbildēja šādi:

"Jūsu 1999. gada 22. decembra vēstulē Jūs atsaucāties uz grūtībām, kas dažiem uzņēmējiem radušās banānu importa licences, kas tika izsniegtas par 1999. gada ceturto ceturksni, izmantošanā, it īpaši to banānu importam, kuru izcelsmes valstis ir ĀKK valstis.

Vispirms ir svarīgi noteikt, ka problēmas lielākoties ir komerciāla rakstura un ka šajā sakarā tās ir saistītas ar ekonomisko uzņēmēju darbību. Attiecīgā problēma ir saistīta ar tādu tirdzniecības partneru atrašanu, no kuriem iegādāties un kas piegādātu noteiktas preces un it īpaši šajā gadījumā — banānus, kuru izcelsmes valstis ir ĀKK valstis. Diemžēl tas, ka Jūsu klienti nevarēja noslēgt līgumus par ĀKK banānu piegādi, ir komerciālā riska sastāvdaļa, ko uzņēmēji parasti apzinās.

Visbeidzot, ir jāņem vērā, ka šīs grūtības radās tikai noteiktiem uzņēmējiem, kuru raksturīgās īpašības nav precizētas, un ka pastāv risks, ka Komisijas iejaukšanās rezultātā šiem uzņēmējiem tiks sniegtas priekšrocības, kas nav labvēlīgas citiem, kuri ir rēķinājušies ar risku, kas ir saistīts ar pienākumiem, ko tie uzņēmušies."

37 Kompetentās valsts iestādes saglabāja prasītāju sniegtās garantijas pēc tam, kad tās ieņēma nostāju, ka pamatojums, uz ko atsaucas prasītājas, lai saņemtu šīs garantijas atpakaļ, nav uzskatāms par *force majeure* gadījumu, kas ir vienīgais gadījums, kad šāda atgūšana ir pieļaujama.

38 Prāvas rašanās fakti lietā T-46/01 attiecas uz 2000. gada ceturto ceturksni. Šajā ceturksnī atlikušais daudzums no to attiecīgā references daudzuma katrai prasītājai bija šāds:

Alessandrini Srl 5 667 kg;

Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc	5 140 kg;
Arpigi SpA	15 792 kg;
Bestfruit Srl	7 290 kg;
Co-Frutta SpA	236 746 kg;
Co-Frutta Soc. coop. Arl	80 301 kg;
Dal Bello Sife Srl	4 110 kg;
Frigofrutta Srl	8 266 kg;
Garletti Snc	7 329 kg;
London Fruit Ltd	324 124 kg.

39 Tā kā licenču pieteikumi trešo valstu banāniem pārsniedza pieejamo daudzumu, Komisijas 2000. gada 18. septembra Regulā (EK) Nr. 1971/2000 par importa licenču izsniegšanu banāniem tarifu kvotu ietvaros un tradicionālajiem ĀKK banāniem par 2000. gada ceturto ceturksni un jaunu pieteikumu iesniegšanu (OV L 235, 10. lpp.) tika noteikts banānu daudzums, kas vēl ir pieejams importam 2000. gada ceturtajā ceturksnī. Atbilstoši šās regulas pielikumam importa licences tradicionālajiem ĀKK banāniem vēl varēja tikt izsniegtas līdz 329 787,675 tonnām.

40 Prasītājas nav iesniegušas licenču pieteikumus ĀKK izcelsmes valstu banānu importam.

41 2000. gada 10. oktobrī prasītājas, atsaucoties uz EKL 232. pantu, lūdza Komisiju, prioritāri, veikt pasākumus atbilstoši Regulas Nr. 404/93 20. panta d) punktam, ļaujot prasītājām saņemt licences 2000. gada ceturtajam ceturksnim trešo valstu banānu importam tām piešķirtā individuālā references daudzuma atlikumam. Pakārtoti tās lūdza Komisiju atlīdzināt atrauto peļņu, kas radās tādēļ, ka šos banānus nebija iespējams importēt un laist tirgū.

42 2000. gada 8. decembra vēstulē Nr. AGR 030905 [..], kas adresēta prasītāju pārstāvjiem, Komisija šos pieteikumus noraidīja šādi:

"Jūsu 2000. gada 10. oktobra vēstulē Jūs informējāt Komisiju par grūtībām, kas radās noteiktiem uzņēmējiem, — iegādāties banānus tā, lai ceturtajā ceturksnī pilnībā izmantotu references daudzumu, kas tiem tika piešķirts par 2000. gadu, importa tarifu kvotu režīma ietvaros.

Grūtības, uz kurām Jūs atsaucaties, ir lielākoties komerciāla rakstura grūtības. Diemžēl mums ir jāuzsver, ka Kopienas tiesiskais regulējums nepiešķir Komisijai nekādas pilnvaras šajā jomā. Turklāt Jūs pašas šo situāciju atzīstat, apgalvojot, ka uzņēmējiem, kuriem nav ilgstošu attiecību ar ĀKK banānu ražotājiem, rodas grūtības iegādāties attiecīgās preces.

Turklāt Jūs apgalvojat, ka uzņēmēji, kurus Jūs pārstāvat, nevar pilnībā izmantot references daudzumu, kas tiem tika piešķirts.

Ir jāprecizē, ka no juridiskā viedokļa references daudzums sniedz uzņēmējiem vienīgi iespējas un ka tas tiek noteikts, pamatojoties uz uzņēmēju iepriekšējo darbību, piemērojot Kopienas tiesisko regulējumu, un tas nepiešķir ieinteresētajām personām ko vairāk nekā tiesības iesniegt pieteikumus importa licenču saņemšanai, lai varētu veikt komercdarījumus, par kuriem tās ir vienojušā ar ražotāju valstu piegādātājiem.

Visbeidzot, ir jāpiebilst, ka, pamatojoties uz informāciju, ko Jūs iesniedzāt Komisijai, šķiet, ka grūtībām, uz kurām Jūs atsaucaties, nav "pārejas rakstura", t.i., tās nerodas pārejas dēļ no režīma pirms 1999. gada uz to, kas tiek piemērots kopš šā datuma. Līdz ar to Regulas [..] Nr. 404/93 20. panta d) punkta noteikumi neļauj Komisijai veikt konkrētus pasākumus, kurus Jūs pieprasāt."

Process Pirmās instances tiesā un apstrīdētais spriedums

33 Ar prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti 2000. gada 19. aprīlī un 2001. gada 1. martā, prasītājas cēla prasības atcelt attiecīgi 2000. gada 26. janvāra un 2000. gada 8. decembra vēstules (turpmāk tekstā — "apstrīdētās vēstules"), kā arī atlīdzināt zaudējumus, ko šīs vēstules esot radījušas.

34 Ar Pirmās instances tiesas piektās palātas priekšsēdētāja 2002. gada 15. oktobra rīkojumu lietas T-93/00 un T-46/01 tika apvienotas mutvārdu procesa veikšanai un sprieduma taisīšanai, jo tās bija saistītas lietas.

35 Savas prasības pamatojumam prasītājas, iesniedzot iebildumus, izvirzīja trīs pamatus par Regulas Nr. 2362/98 nelikumību, jo esot pārkāpta, pirmkārt, Regula Nr. 404/93, otrkārt, īpašuma tiesības un brīvības veikt saimniecisko darbību princips un, treškārt, nediskriminācijas princips. Turklāt tās izvirza ceturto pamatu par Regulas Nr. 404/93 20. panta d) punkta pārkāpumu.

36 Apstrīdētā sprieduma 76.–81. punktā Pirmās instances tiesa noraidīja pamatus par Regulas Nr. 2362/98 nelikumību, uzskatot, ka prasītājas nav pierādījušas tiešas juridiskas saites pastāvēšanu starp attiecīgajām vēstulēm, no vienas puses, un minētās regulas tiesību normām, par kuru nelikumību ir izvirzīti iebildumi, no otras puses.

37 Attiecībā uz pamatu par Regulas Nr. 404/93 20. panta d) punkta pārkāpumu, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 85.–96. punktā nosprieda, ka Komisija ir ievērojusi savas izvērtēšanas brīvības robežas, atsakot apstiprināt prasītāju pieteikumus, kuros tika atzīmēts, ka ir jāveic pasākumi atbilstoši šai tiesību normai, lai novērstu grūtības, kuras tām iespējami radušās pārejas laikā no 1993. gada uz 1999. gada režīmu.

38 Līdz ar to prasījumi par atcelšanu, ko iesniedza prasītājas apvienotajās lietās T-93/00 un T-46/01, tika noraidīti.

39 Attiecībā uz prasījumiem par to zaudējumu atlīdzību, ko prasītājas esot cietušas, Pirmās instances tiesa nosprieda šādi:

"106 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība iestājas, ja tiek izpildīti vairāki nosacījumi, kas attiecas uz iespējami nelikumīgo Kopienas iestāžu rīcību, patiesi radītajiem zaudējumiem un cēloņsakarības pastāvēšanu starp attiecīgo rīcību un minētajiem zaudējumiem (Tiesas 1990. gada 17. maija spriedums lietā C-87/89 *Sonito* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1981. lpp., 16. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 29. oktobra spriedums lietā T-13/96 *TEAM*/Komisija, *Recueil*, II-4073. lpp., 68. punkts).

107 Ja viens no trijiem Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumiem nav izpildīts, prasība ir noraidāma pilnībā un nav jāizvērtē citi nosacījumi (Tiesas 1994. gada 15. septembra spriedums lietā C-146/91 *KYDEP*/Padome un Komisija, *Recueil*, I-4199. lpp., 81. punkts).

108 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka nosacījums attiecībā uz cēloņsakarības pastāvēšanu nav izpildīts. Lietā T-93/00 iespējamo zaudējumu cēlonis ir saistīts ar apstākli, ka prasītājas nevarēja atrast piegādātājus, lai nodrošinātos

ar ĀKK banāniem 1999. gada ceturtā ceturkšņa laikā. Attiecībā uz lietu T-46/01 — atrautā peļņa, par kuru sūdzas prasītājas, ir tieši saistīta ar to, ka pašas nav bijušas pietiekami rūpīgas. Tās nav centušās iegūt importa licenci ĀKK banāniem 2000. gada ceturtajam ceturksnim atbilstoši Regulā Nr. 1971/2000 paredzētajiem noteikumiem, tiklīdz trešo valstu banānu krājumi bija izsmelti. Turklāt, neskatoties uz problēmām, kas radās 1999. gada ceturtā ceturkšņa laikā, tās nav centušās izveidot kontaktus ar ĀKK banānu piegādātājiem 2000. gadā, lai tie varētu veikt piegādi 2000. gada ceturtajā ceturksnī.

109 Tā kā viens no trijiem Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās nosacījumiem nav izpildīts, prasības lietās T-93/00 un T-46/01 daļā par atlīdzību ir noraidāmas."

Apelācijas sūdzība

40 Apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumi Tiesai ir šādi:

— daļēji atcelt apstrīdēto spriedumu, ciktāl tajā ir noraidīti to prasījumi par to zaudējumu atlīdzību, ko tās esot cietušas;

— piespriest Komisijai atlīdzināt to zaudējumus, ko tās esot ciestušas tādēļ, ka netika piešķirta licence trešo valstu banānu importam;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus gan par procesu Pirmās instances tiesā, gan saistībā ar šo apelāciju.

41 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību;

— pakārtoti, gadījumā, ja apstrīdētais spriedums tiek daļēji atcelts, nodot lietu atpakaļ Pirmās instances tiesai, lai tā lemj pēc būtības par prasījumiem par atlīdzību;

— pakārtoti tam, noraidīt minēto prasījumu par atlīdzību pēc būtības, un

— jebkurā gadījumā piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus par abām instancēm.

42 Savas apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirza divus pamatus. Ar pirmo pamatu tās apgalvo, ka Pirmās instances tiesa nav izvērtējusi juridiskos argumentus, ar kuriem ir pamatoti prasījumi par zaudējumu atlīdzību. Ar savu otro pamatu tās pārmet Pirmās instances tiesai to, ka tā ņēma vērā prasījumus, kas daļēji atšķiras no tiem, kuri tika izvirzīti prasības pieteikumā.

Par apelāciju

Lietas dalībnieku argumenti

43 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas uzsver, ka Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 108. punktā ir nepareizi uzskatījusi, ka zaudējumi, uz kuriem tās atsaucas, radās tādēļ, ka tās nav varējušas importēt ĀKK banānus.

44 Tomēr savā prasībā tās patiesībā kritizēja to, ka tās nevarēja pilnībā izmantot importa licences, uz ko tām bija tiesības, kā references daudzumu, kas bija balstīts

tikai uz trešo valstu banānu importu. Šis apstāklis tika saistīts ar Regulu Nr. 2362/98, ar kuru tika patvaļīgi sodīti tradicionālie trešo valstu banānu importētāji.

45 Kaut arī apelācijas sūdzības iesniedzējas piekrīt Pirmās instances tiesas vērtējumam, ka nepastāv tieša juridiska saikne starp Regulu Nr. 2362/98 un attiecīgajām vēstulēm, apsvērums, kas lika Pirmās instances tiesai apstrīdētā sprieduma 81. punktā atzīt par nepieņemamiem iebildumus par nelikumību, kas tika izvirzīti prasības pieteikumā par minēto vēstuļu atcelšanu, tās tomēr uzskata, ka minētās regulas nelikumība kļūdaini netika ņemta vērā, Pirmās instances tiesai nosakot cēloņsakarības pastāvēšanu starp Komisijai pārmesto rīcību un ciestajiem zaudējumiem.

46 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet Pirmās instances tiesai to, ka tā apstrīdētā sprieduma 47. un 48. punktā daļēji izmainīja prasījumus, kas norādīti pieteikumos par procesa uzsākšanu, uzskatot, ka tās pieprasa to zaudējumu atlīdzību, ko radīja apstrīdētās vēstules, kamēr no minētajiem prasījumiem skaidri izriet, ka galvenais izvirzīto zaudējumu cēlonis ir Regulas Nr. 2362/98 nelikumība.

47 Komisija apstrīd apelācijas sūdzības pieņemamību kopumā. Tā uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas mēģina grozīt strīdus priekšmetu, ko izskata Pirmās instances tiesa, tādējādi liekot Tiesai spriest tieši par Komisijas ārpuslīgumisko atbildību, kas radusies Regulas Nr. 2362/98 pieņemšanas dēļ.

48 Pirmkārt, no prasības pieteikuma pirmajā instancē skaidri izriet, ka iespējamo zaudējumu cēlonis nav nedz galvenokārt, nedz arī vienīgi Regula Nr. 2362/98, bet gan tas, ka Komisija neveica vajadzīgos pasākumus, lai novērstu sekas, kas esot radušās prasītājām minētās regulas piemērošanas rezultātā, jo prasītājām tika atteikta iespēja gūt labumu no pasākumiem, kas veicami atbilstoši Regulas Nr. 404/93 20. panta d) punktam. Citiem vārdiem sakot, prasītājas apstrīdēja Regulas Nr. 2362/98 likumību tikai tiktāl, ciktāl, pēc to domām, tās rezultātā tika apstiprinātas attiecīgās vēstules, kurās atteikts veikt pārejas pasākumus.

49 Otrkārt, Komisija uzsver, ka prasītājas gan lietā T-93/00, gan arī lietā T-46/01 Pirmās instances tiesai iesniedza tikai prasījumu "piespriest Komisijai atlīdzināt zaudējumus atbilstoši EK līguma 235. pantam un 288. panta otrajai daļai", kā tas arī izriet no prasības pieteikumu par procesa uzsākšanu prasījumu 2. punkta abās minētajās lietās. Tās neapstrīdēja savu prasījumu apkopojumu, kas bija ietverts šo lietu tiesas sēžu protokolos, un šis apkopojums tika pārņemts apstrīdētajā spriedumā.

50 Pakārtoti Komisija uzskata, ka apelācijas sūdzība ir jānoraida kā nepamatota.

51 Attiecībā uz pirmo izvirzīto pamatu Komisija apgalvo, ka ne references daudzuma piešķiršana, ne atbilstošo importa licenču saņemšana neparedz faktisku banānu

pieejamību šādā daudzumā. Uzņēmēja individuālais references daudzums ir maksimālais daudzums, par kuru tas var iesniegt importa licenču pieteikumus attiecīgā gada ietvaros, lai izmantotu tiesības, kas ir atzītas tarifu kvotu ietvaros, tomēr bez jebkādas pārliecības, ka šis daudzums būs patiešām pieejams.

52 Izvērtējot vienīgi nosacījumu, kas ir saistīts ar cēloņsakarību starp Komisijai pārmesto rīcību un iespējamiem zaudējumiem, Pirmās instances tiesa apstrīdētā sprieduma 108. punktā noteica, ka prasītājas nav importējušas banānus tādēļ, ka tām radās komerciālas grūtības atrast piegādātājus pašu nolaidības dēļ, jo tās nav centušās meklēt vēlamo banānu daudzumu tirgū, nevis Komisija rīcības dēļ un tostarp dēļ atteikuma noteikt pārejas pasākumus pēc pārejas no 1993. gada importēšanas režīma uz 1999. gada režīmu. Šie apsvērumi, kas tāpat ir minēti apstrīdētā sprieduma 88.–90., 95. un 96. punktā, netika apstrīdēti apelācijā un tādējādi ir galīgi. Šādos apstākļos, izvērtējot prasījumus par atlīdzību, nav nozīmes tam, ka Regula Nr. 2362/98, iespējams, nav likumīga.

53 Attiecībā uz otro pamatu Komisija uzsver, ka Pirmās instances tiesa ir tikai apkopojusi prasītāju prasījumus, ņemot vērā visus argumentus, ko tās iesniedza gan rakstiski, gan mutiski. Tā apgalvo, ka no šiem argumentiem izriet, ka iespējamo zaudējumu cēlonis ir saistīts ar to, ka Komisija nav veikusi pasākumus, kas tai ļautu novērst sekas, kas, pēc prasītāju domām, radušās Regulas Nr. 2362/98 piemērošanas dēļ. No šāda viedokļa bija pilnīgi saprātīgi noteikt saikni starp iespējamiem zaudējumiem un attiecīgajām vēstulēm. Komisija atsaucas arī uz prasījumu apkopojumu, kas ir ietverts tiesas sēdes protokolā un ko prasītājas nekad nav apstrīdējušas.

54 Komisija piebilst, ka, ja Pirmās instances tiesa nospriestu, ka pieteikums par zaudējumu atlīdzību tika balstīts vienīgi uz attiecīgajām vēstulēm, kuru likumību Pirmās instances tiesa ir iepriekš atzinusi, tā neizvērtētu cēloņsakarību, jo, ja nav veikta nelikumīga rīcība, jebkurā gadījumā Komisijai atbildība neiestājas.

Tiesas vērtējums

55 Gan pirmais, gan otrais apelācijas sūdzības iesniedzēju apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītais pamats balstās uz iebildumu par to, ka Pirmās instances tiesa nav izvērtējusi Regulas Nr. 2362/98 likumību, it īpaši ņemot vērā Regulu Nr. 404/93, pamattiesības uz īpašumu, brīvību veikt saimniecisko darbību un nediskriminācijas principu.

56 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka, lai apstrīdētā sprieduma 108. punktā noraidītu cēloņsakarības pastāvēšanu starp Komisijai pārmesto rīcību un iespējamiem zaudējumiem, Pirmās instances tiesa nedrīkstēja attiecībā uz lietu T-93/00 konstatēt tikai to, ka zaudējumu cēlonis ir saistīts ar apstākli, ka "prasītājas nevarēja atrast piegādātājus, kas varētu nodrošināt ĀKK banānus 1999. gada ceturtajā ceturksnī", un — attiecībā uz lietu T-46/01 — ka zaudējumi bija "tieši saistīti ar [prasītāju] rūpības trūkumu".

57 Lai izslēgtu jebkādu Komisijas atbildību, Pirmās instances tiesai bija jāpārbauda, vai papildus grūtībām, kas radās prasītājām saistībā ar visa references daudzuma un

importa licenču izmantošanu, iespējamo zaudējumu cēlonis nav tieši tas, ka Regula Nr. 2362/98 un it īpaši Komisijas ieviestās tarifu kvotu vienotās kontroles metode, kas, pēc to domām, tieši radīja komerciālas grūtības tradicionālajiem trešo valstu uzņēmējiem, kuriem galu galā bija pienākums importēt ĀKK banānus, iespējams, nav likumīgas.

58 Šāda Pirmās instances tiesas pārbaude bija vajadzīga vēl jo vairāk tāpēc, ka iespējamā Regulas Nr. 2362/98 nelikumība bija ievērojama tās argumentācijas daļa, ko savā prasībā izvirzīja prasītājas, vēlēdamās pierādīt šā tiesiskā regulējuma negatīvās sekas attiecībā uz uzņēmumu, kas ir tradicionālie trešo valstu banānu importētāji, ekonomisko darbību, ņemot vērā radītās grūtības nodrošināties ar ĀKK banāniem.

59 Līdz ar to, nepārbaudot, vai iespējamā Regulas Nr. 2362/98 nelikumība varētu būt to prasītāju zaudējumu cēlonis, ko tās esot cietušas, Pirmās instances tiesa nav pietiekami pamatojusi apstrīdēto spriedumu, kas tādēļ ir jāatceļ.

60 Atbilstoši Kopienu Tiesas Statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam, ja tiek atcelts Pirmās instances tiesas spriedums, tā pati var pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija. Tā tas ir šajā gadījumā.

Par lietas būtību

61 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijas ārpuslīgumiskā atbildība EKL 288. panta otrās daļas izpratnē ir pakļauta vairāku nosacījumu izpildei attiecībā uz Kopienu iestādei pārmesto rīcības nelikumību, reālajiem zaudējumiem un cēloņsakarību starp iestādes rīcību un minētajiem zaudējumiem (skat. it īpaši 1992. gada 7. maija spriedumu apvienotajās lietās C-258/90 un C-259/90 *Pesquerias De Bermeo* un *Naviera Laida*/Komisija, *Recueil*, I-2901. lpp., 42. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *KYDEP*/Padome un Komisija, 19. punkts).

62 Šajā ziņā vispirms ir jāizvērtē iebildums par Komisijas rīcības nelikumību.

63 Kā tas jau tika konstatēts šā sprieduma 55. punktā, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Regulas Nr. 2362/98 likumību un savu prasījumu atcelt attiecīgās vēstules pamatojumam izvirza trīs pamatus, izvirzot iebildumus.

64 Ar savu pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka Komisija, pieņemot Regulu Nr. 2362/98, ir pārsniegusi pilnvaras, kas tai piešķirtas ar Regulu Nr. 404/93.

65 Ar savu otro pamatu tās uzsver, ka nevarēja pilnībā izmantot savu references daudzumu trešo valstu banānu importam vienīgi tādēļ, ka Komisija pieņēma lēmumu, kas, iespējams, ir nelikumīgs un patvaļīgs, — apvienot trešo valstu tarifu kvotu un ĀKK tarifu kvotu kontroli. Šādi rīkojoties, Komisija pārkāpa prasītāju īpašuma pamattiesības un ierobežoja brīvību veikt saimniecisko darbību.

66 Ar savu trešo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka, atļaujot uzņēmējiem, kas importē tradicionālos ĀKK banānus, izmantot visu savu šādu banānu un trešo valstu banānu importu, lai iegūtu trešo valstu banānu importa licences, Komisija šiem uzņēmējiem radīja labvēlīgākus piegādes nosacījumus salīdzinājumā ar tiem, kas paredzēti trešo valstu banānu tradicionālajiem uzņēmējiem.

Par pirmo pamatu

67 Pirmais pamats sastāv no divām daļām.

68 Pirmkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas pārmet to, ka Regulas Nr. 2362/98 4. panta 2. punktā Komisija kā atskaites periods tradicionālo uzņēmēju references daudzuma iegūšanai izvēlējās trīs gadu periodu no 1994. līdz 1996. gadam, kura laikā bija spēkā Regula Nr. 404/93. Tādējādi Komisija saglabāja un nostiprināja labvēlīgus apstākļus, ko saskaņā ar Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību tiesību normām

izmantoja B kategorijas uzņēmēji, pirms 1997. gadā Pasaules tirdzniecības organizācijas iestādes apstrīdēja noteiktu tirdzniecības režīma daļu ar trešajām valstīm, ko noteica Regula Nr. 404/93.

69 Šajā ziņā, kā to apgalvo arī ģenerāladvokāts savu secinājumu 80. punktā, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka nebija iespējams izmantot importa licences tām piešķirtajam references daudzumam tāpēc, ka tās nevarēja noslēgt līgumus par ĀKK banānu piegādi, un saista to ar kombinētās tarifu kvotu kontroles metodi un Regulā Nr. 2362/98 noteikto references daudzumu apvienošanu, ir jānoraida kritika, kas izteikta attiecībā uz sīki izstrādātajiem noteikumiem tāda references daudzuma noteikšanai, kurš nav saistīts ar importa licenču izmantošanu, jo tam acīmredzami nav nozīmes.

70 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīd Komisijas izvēlēto kombinētās tarifu kvotu kontroles metodi, kas kopā ar references daudzumu apvienošanu ļāva pastiprināt ĀKK banānu importētāju privileģēto pozīciju.

71 Pēc to domām, apvienotā tarifu kvotu kontrole samazina iespēju importēt trešo valstu banānus, kaut arī tajā pašā laikā ĀKK banānu uzņēmējiem šāda iespēja palielinās.

72 Turpretī Komisija uzskata, ka apvienotā tarifu kvotu kontrole veicina lielāku tirdzniecības plūsmu un, cik vien iespējams, palielina uzņēmēju brīvību salīdzinājumā ar iepriekšējā režīma garantēto brīvību, it īpaši atļaujot ĀKK banānu importētājiem un trešo valstu banānu importētājiem vienādi importēt jebkuras izcelsmes banānus.

73 Komisija piebilst, ka noteikta ĀKK banānu daudzuma neizmantošana 1999. un 2000. gadā nepierāda, ka jaunā kvotu noteikšanas sistēma rada priekšrocības ĀKK banānu importētājiem. Šis apstāklis varētu rasties tādu ekonomisku faktoru ietekmē, kas ir saistīti ar tirgus izvēli.

74 Šajā ziņā, vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru no Līguma un tostarp tā 211. panta būtības, kā arī no praktiskiem apsvērumiem izriet, ka izpildes jēdziens ir interpretējams plaši. Tā kā tikai Komisija var pastāvīgi un uzmanīgi sekot lauksaimniecības tirgus attīstībai un vajadzības gadījumā ātri rīkoties, Padome tai var piešķirt plašas pilnvaras šajā jomā. Līdz ar to šo pilnvaru robežas ir nosakāmas, tostarp atsaucoties uz attiecīgā tirgus organizācijas vispārējiem būtiskajiem mērķiem (skat. 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-239/01 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-10333. lpp., 54. punkts, un tajā minēto judikatūru).

75 Tādējādi Tiesa nosprieda, ka lauksaimniecības jomā Komisijai ir atļauts veikt visus vajadzīgos vai derīgos piemērošanas pasākumus, lai īstenotu pamata tiesisko regulējumu, ar nosacījumu, ka tie nav pretrunā šādam tiesiskajam regulējumam vai Padomes pieņemtajam piemērošanas tiesiskajam regulējumam (skat. it īpaši

1984. gada 15. maija spriedumu lietā 121/83 *Zuckerfabrik Franken*, *Recueil*, 2039. lpp., 13. punkts, 1995. gada 17. oktobra spriedumu lietā C-478/93 Nīderlande/Komisija, *Recueil*, I-3081. lpp., 31. punkts, 2000. gada 6. jūlija spriedumu lietā C-356/97 *Molkereigenossenschaft Wiedergeltingen*, *Recueil*, I-5461. lpp., 24. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Komisija, 55. punkts).

76 Šajā gadījumā Komisija pieņēma Regulu Nr. 2362/98, pamatojoties uz Regulas Nr. 404/93 20. pantu. Šis pants ļauj pieņemt tiesību normas šās regulas IV nodaļas piemērošanai, ieskaitot tostarp saskaņā ar minētā panta d) un e) punktu "konkrētus noteikumus, kas vajadzīgi, lai sekmētu pāreju no importa režīma, kas ir piemērojams, sākot ar 1993. gada 1. jūliju, uz kārtību [režīmu], kas ieviesta Regulas Nr. 404/93 IV nodaļā", un "pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu saistību ievērošanu atbilstoši līgumiem, ko Kopiena noslēgusi saskaņā ar [EKL 300. pantu]".

77 Attiecībā tieši uz tarifu kvotu, kas paredzētas Regulas Nr. 404/93 18. panta 1. un 2. punktā, un tradicionālo ĀKK banānu importa kontroli arī Regulas Nr. 2362/98 juridiskais pamatojums ir Regulas Nr. 404/93 19. panta 1. punkts. Šī tiesību norma uzliek Komisijai pienākumu pieņemt sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus, kas vajadzīgi tarifu kvotu kontrolei, precizējot, ka izvēlētajai metodei jābūt "pamatotai ar tradicionālās tirdzniecības plūsmām".

78 Ņemot vērā šā sprieduma 75. punktā minēto judikatūru, apelācijas sūdzības iesniedzējas nav pierādījušas, ka tarifu kvotu kontroles metode, kas izvēlēta Regulā

Nr. 2362/98, ir pretrunā pamata tiesiskajam regulējumam, kas ar šo metodi tika piemērots. Netiek apstrīdēts, ka šajā metodē ir ņemtas vērā tradicionālās tirdzniecības plūsmas un ar to ir atvieglota kvotu un tradicionālo ĀKK banānu kontrole, kā tas ir paredzēts attiecīgi Regulas Nr. 404/93 18. panta 1. un 2. punktā un 16. pantā.

79 Turklāt pamata tiesiskais regulējums neaizliedz veikt importa licenču kontroli bez atsauces uz banānu izcelsmes valsti (ĀKK valstīm vai trešām valstīm).

80 Attiecībā tieši uz argumentu, ka attiecīgā kontroles metode pastiprināja ĀKK banānu importētāju privileģēto pozīciju, ir jāizvērtē, analizējot apelācijas sūdzības iesniedzēju trešo pamatu, kas attiecas uz to, ka esot pārkāpts nediskriminācijas princips.

81 Šādos apstākļos, tā kā nav pierādīts, ka Komisija nav ievērojusi pamata tiesisko regulējumu, kas piemērojams šajā jomā, vai ka tā acīmredzami pārsniedza Padomes piešķirto pilnvaru robežas, izvēloties sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus pēc Padomes uzdevuma, ir jānoraida pirmā pamata otrā daļa ar nosacījumu, ka turpmāk tiks izvērtēts arguments, uz kuru ir izdarīta atsauce šā sprieduma iepriekšējā punktā.

82 Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēju pirmais pamats apelācijas sūdzības pamatojumam ir jānoraida.

Par otro pamatu

83 Apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvo, ka tām nebija iespējams pilnībā izmantot references daudzumu, saņemot importa licences, ko patiesībā var izmantot visam daudzumam, tādēļ, ka Komisija pieņēma lēmumu apvienot tarifu kvotu kontroli attiecībā uz trešo valstu banāniem un ĀKK banāniem. Šis lēmums faktiski samazināja līdz nullei trešo valstu banānu importētāju iespējas pārdot banānu daudzumu, par kādu katru gadu tiek piešķirta kvota.

84 1999. gada beigās ĀKK banānu tarifu kvota bija vienīgā, kas netika izmantota, jo patiesībā tā nebija pieejama. 2000. gada laikā, sastopoties ar tādām pašām ĀKK banānu piegādes iegūšanas grūtībām, apelācijas sūdzības iesniedzējas vairs neiesniedza pieteikumu šādu banānu importa licencēm.

85 Šādos apstākļos, ieviešot vienotu tarifu kvotu kontroles metodi, Komisija pārkāpa pamattiesības uz īpašumu un brīvību veikt saimniecisko un profesionālo darbību.

86 Šajā ziņā pastāvīgā judikatūra noteic, ka gan īpašuma tiesības, gan brīvība veikt saimniecisko un profesionālo darbību ir daļa no Kopienu tiesību vispārīgajiem principiem. Šie principi tomēr nav uzskatāmi par absolūtām priekšrocībām, bet ir apskatāmi saistībā ar to sociālajām funkcijām. Līdz ar to īpašuma tiesības un brīvība veikt saimniecisko un profesionālo darbību var tikt ierobežotas, it īpaši tirgus kopīgās organizācijas ietvaros, ja šie ierobežojumi faktiski atbilst Kopienas vispārējo interešu mērķiem un nav nesamērīgi un nepieņemami, pārkāpjot garantēto tiesību būtību (skat. 1979. gada 13. decembra spriedumu lietā 44/79 *Hauer*, *Recueil*, 3727. lpp., 32. punkts, 1989. gada 11. jūlija spriedumu lietā 265/87 *Schräder*, *Recueil*, 2237. lpp., 15. punkts, un 1989. gada 13. jūlija spriedumu lietā 5/88 *Wachauf*, *Recueil*, 2609. lpp., 17. un 18. punkts). Vienotās tarifu kvotu kontroles metodes saderīgums ar īpašuma tiesību aizsardzības prasībām, uz ko atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzējas, ir izvērtējams saistībā ar šiem kritērijiem.

87 Ņemot vērā apelācijas sūdzības iesniedzēju prasījumus, vispirms ir jāprecizē, ka references daudzums, kas ir piešķirts uzņēmējam tirgus kopīgās organizācijas ietvaros, ir maksimālais daudzums, kura ietvaros uzņēmējs var attiecīgā gada laikā iesniegt importa licenču pieteikumus, lai izmantotu ar tarifu kvotām saistītās tiesības. Tādējādi references daudzuma piešķiršana negarantē nedz šo daudzumu pieejamību, nedz arī uzņēmēja tiesības faktiski eksportēt Kopienā visu saskaņā ar tarifu kvotām piešķirto daudzumu.

88 Pirmkārt, attiecībā uz trešo valstu banānu importētāju īpašuma tiesībām Tiesa ir iepriekš nospriedusi, ka šīs tiesības netiek apdraudētas, ieviešot Kopienas kvotu un pieņemot tās sadales noteikumus. Neviens uzņēmējs nevar atsaukties uz īpašuma tiesībām attiecībā uz tirgus daļu, kas tam piederēja laikā, pirms tika ieviesta tirgu kopīgā organizācija, jo šāda tirgus daļa ir vienkārši tā brīža ekonomiskā situācija, kas

ir pakļauta riskam, ka apstākļi mainīsies (skat. 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-280/93 Vācija/Padome, *Recueil*, I-4973. lpp., 79. punkts, un 1998. gada 10. marta spriedumu lietā C-122/95 Vācija/Padome, I-973. lpp., 77. punkts).

89 Tāpat, pastāvot šādai situācijai, uzņēmējs nevar atsaukties uz likumīgām tiesībām vai pat tiesisko paļāvību, ko var mainīt Kopienu iestāžu lēmumi, kas pieņemti to izvērtēšanas brīvības ietvaros (1982. gada 28. oktobra spriedums lietā 52/81 *Faust*/Komisija, *Recueil*, 3745. lpp., 27. punkts, 1990. gada 14. februāra spriedums lietā C-350/88 *Delacre* u.c./Komisija, *Recueil*, I-395. lpp., 33. un 34. punkts, un iepriekš minētais 1994. gada 5. oktobra spriedums lietā Vācija/Padome, 89. punkts). Tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja pastāvošā situācija ir jāmaina, lai ievērotu pienākumus, kas izriet no starptautiskajiem līgumiem, ko ir noslēgusi Kopiena.

90 Otrkārt, attiecībā uz iespējamo brīvības veikt saimniecisko un profesionālo darbību ierobežošanu, ir jāatzīmē, ka Regulā Nr. 2362/98 paredzētās vienotās tarifu kvotu kontroles metodes izmantošana var mainīt trešo valstu banānu importētāju konkurences stāvokli tiktāl, ciktāl, izmantojot minēto metodi, visi uzņēmēji vienādi var importēt jebkuras izcelsmes banānus. Tomēr ir jāatzīst, ka, kaut arī trešo valstu banānu importētāji ir ĀKK banānu importētāju konkurenti, tos vairs neskar, kā to pareizi norādīja Komisija, importa 30 % samazinājums par labu B kategorijas ĀKK banānu importētājiem, ko paredzēja iepriekšējais režīms. Turklāt saskaņā ar jauno režīmu tie ir tiesīgi iegādāties arī ĀKK banānus. Apelācijas sūdzības iesniedzēju minētās grūtības atrast ĀKK banānu piegādātājus nevar tikt uzskatītas par tādām, kas var ietekmēt likumību režīmam, un kurš īpaši piešķir tām tiesības importēt šādus banānus Kopienas kvotas ietvaros.

91 Jebkurā gadījumā no Tiesas judikatūras izriet, ka tiesību importēt trešo valstu banānus ierobežojumi, kas izriet no jebkuras tarifu kvotas atvēršanas un tālākās sadales mehānisma, ir neatņemama to tirgu kopīgās organizācijas izveidošanas sastāvdaļa, kuri ir izveidoti, lai nodrošinātu EKL 33. panta mērķu aizsardzību un Kopienas starptautisko saistību izpildi. Līdz ar to šādi ierobežojumi nevar nelikumīgi apdraudēt trešo valstu banānu tradicionālo uzņēmēju brīvību veikt saimniecisko un profesionālo darbību (skat. iepriekš minētos 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā Vācija/Padome, 82. un 87. punkts, kā arī 1998. gada 10. marta spriedumu lietā Vācija/Padome, 77. punkts).

92 Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas sūdzības iesniedzēju prasības pamatojumam izvirzītais otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu

93 Apelācijas sūdzības iesniedzējas uzskata, ka, sniedzot ĀKK banānu importētājiem iespēju izmantot savu importu gan šādiem banāniem, gan arī trešo valstu banāniem attiecīgā references daudzuma noteikšanai un trešo valstu banānu importa licences izsniegšanai, Regula Nr. 2362/98 paredzēja šiem uzņēmējiem labvēlīgākus apstākļus nekā tie, kuri tika paredzēti tradicionālajiem trešo valstu banānu importētājiem.

94 Tādējādi, paredzot vienotu tarifu kvotu kontroles metodi, kas piemērojama trešām valstīm un ĀKK valstīm, kā arī references daudzumu apvienošanu, Komisija pārkāpa nediskriminācijas principu.

95 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka, ciktāl visi uzņēmēji ir tiesīgi references daudzuma ietvaros importēt jebkuras izcelsmes banānus un līdz ar to atrodas vienādā situācijā, nediskriminācijas princips īpaši aizliedz dažādu attieksmi pret tiem, izsniedzot importa licences.

96 Līdz ar to tāpat ir jānoraida apelācijas sūdzības iesniedzēju prasības pamatojumam izvirzītais trešais pamats.

97 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka neviens no pamatiem par nelikumību, kas tika izvirzīti kā iebildumi pret Regulu Nr. 2362/98, nevar tikt pieņemts.

98 Līdz ar to, tā kā pirmais nosacījums, kuram pakļauta Kopienas ārpuslīgumiskā atbildība EKL 288. panta 2. daļas izpratnē, nav izpildīts, apelācija ir jānoraida kopumā un nav jāizvērtē, vai citi šādu atbildību regulējošie nosacījumi ir izpildīti,

proti, vai patiesi ir radīti zaudējumi un vai pastāv cēloņsakarība starp šiem zaudējumiem un attiecīgajai iestādei pārmesto rīcību.

Par tiesāšanās izdevumiem

99 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējām spriedums nav labvēlīgs, tām jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) **atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2003. gada 10. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-93/00 un T-46/01 *Alessandrini* u.c./ Komisija;**

2) **noraidīt prasības, kas ir celtas Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesā lietās Nr. T-93/00 un T-46/01;**

3) ***Alessandrini Srl, Anello Gino di Anello Luigi & C. Snc, Arpigi SpA, Bestfruit Srl, Co-Frutta SpA, Co-Frutta Soc. coop. arl, Dal Bello Sife Srl, Frigofrutta Srl, Garletti Snc* un *London Fruit Ltd* atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas radušies gan pirmās instances, gan arī apelācijas tiesvedībā.**

[Paraksti]